

Academic Leadership of Educational Institution Administrators under the Jurisdiction of Udon Thani Primary Educational Service Office Area 2

Tanantikarn Ratsuanjit¹ and Wiman Wannakum²

Nakorn Ratchasima College, Thailand

¹E-mail: tanantikarn2562@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-2635-1185>

²Corresponding author email: wannakham.w@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-1055-7968>

Received 14/04/2024

Revised 05/05/2024

Accepted 22/07/2024

Abstract

Background and Aims: Education plays a critical role in developing individuals, society, and the nation, serving as a driving force for sustainable national development and fostering harmonious living within communities. Administrators of educational institutions hold a key position in ensuring that education adapts to evolving economic, social, and technological landscapes. To meet these challenges, leaders must be skilled in managing change and enhancing academic quality. This research aims to: 1) examine the academic leadership level of school administrators under Udon Thani Primary Educational Service Office Area 2, 2) compare their leadership based on position, experience, and school size, and 3) explore strategies for developing their academic leadership.

Methodology: The research sample consisted of 310 school administrators and teachers, selected based on Krejci and Morgan's table and randomly divided into groups. A 5-level rating scale questionnaire was used as the research instrument, with a consistency index ranging from 0.80 to 1.00 and an overall reliability score of 0.86. Statistical methods applied in the data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test to evaluate and compare the findings.

Results: The research findings are as follows: (1) The academic leadership of educational institution administrators under Udon Thani Primary Educational Service Office Area 2, both overall and in each specific area, is at a high level. (2) A comparison of opinions on academic leadership, classified by position, work experience, and school size, revealed no significant differences across these factors. (3) Guidelines for promoting academic leadership among school administrators include eight key areas: 1) raising awareness in meetings and setting high expectations for student academic achievement, 2) showing enthusiasm for implementing school

improvement strategies, 3) providing incentives and rewards for academic efforts, 4) tracking academic progress, 5) creatively utilizing resources and personnel, 6) ensuring the school environment is pleasant, orderly, and safe, 7) monitoring teachers' instructional practices, and 8) observing teaching and giving constructive feedback.

Conclusion: Overall, the study reveals that school administrators in Udon Thani Primary Educational Service Office Area 2 exhibit strong perceptions of academic leadership, which are consistent regardless of their position, experience, or the size of their institutions. To further enhance leadership effectiveness, the suggested guidelines emphasize the importance of fostering a supportive environment, implementing practical strategies for school improvement, and closely monitoring both students' academic progress and teaching practices. These measures are designed to ensure that academic leadership continues to positively impact educational outcomes.

Keywords: Leadership; Academic Leadership; Educational institution administration

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

ธัญติกาญจน์ รัสสวนจิตร และ วิมาน วรรณคำ

วิทยาลัยนครราชสีมา

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: การศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างบุคลากร สร้างสังคม และสร้างชาติ อีกทั้งยังเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ช่วยให้คนในสังคมสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข การบริหารสถานศึกษาจึงถือเป็นบทบาทสำคัญ โดยเฉพาะในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความสามารถในการบริหารการเปลี่ยนแปลง รวมถึงการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพด้านวิชาการ วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่ดังกล่าว จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา และ 3) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษานี้

ระเบียบวิธีการวิจัย: กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำนวน 310 คน ซึ่งได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซ์และมอร์แกน โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือแบบสอบถามที่มีมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.86 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนาประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมถึงการทดสอบค่าทางสถิติด้วย t-test และ F-test เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างต่าง ๆ

ผลการศึกษา: (1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง (2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่าโดยภาพรวมและแต่ละด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (3) แนวทางในการส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่นี้ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ 1) เพิ่มความตระหนักในการประชุมโรงเรียน และตั้งเป้าหมายสูงในผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน 2) มีความกระตือรือร้นในการใช้กลยุทธ์เพื่อพัฒนาโรงเรียน 3) ให้แรงจูงใจและรางวัลแก่ผู้ที่ทำงานด้านวิชาการ 4) ตรวจสอบความก้าวหน้าด้านวิชาการอย่างต่อเนื่อง 5) ใช้ทรัพยากรและบุคลากรอย่างสร้างสรรค์ 6) จัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนให้น่าอยู่ เป็นระเบียบ และปลอดภัย 7) ตรวจสอบการสอนของครูอย่างใกล้ชิด 8) สังเกตการสอนของครูและให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการปรับปรุง

สรุปผล: ผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 มีการรับรู้ภาวะผู้นำทางวิชาการที่สม่ำเสมอในทุกตำแหน่ง ระดับประสบการณ์ และขนาดของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการเป็นผู้นำ แนวทางที่เสนอเน้นความสำคัญของการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การนำกลยุทธ์เชิงปฏิบัติมาใช้ และการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและวิธีการสอนของครูอย่างใกล้ชิด เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และความสำเร็จของนักเรียนในระยะยาว

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ; ภาวะผู้นำทางวิชาการ; การบริหารสถานศึกษา

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างบุคคล สร้างสังคม และสร้างชาติ อีกทั้งยังเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เกิดความยั่งยืน ส่งเสริมให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข เนื่องจากการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) ที่มีวิสัยทัศน์ว่า "คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21" (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาในฐานะเป็นกลไกหลักในการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 เพื่อกำหนดเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ มุ่งเน้นให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ และเท่าเทียมกัน พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และพัฒนากำลังคนให้มีทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

ภาวะผู้นำทางวิชาการหมายถึงการกระทำของผู้บริหารโรงเรียนที่แสดงออกหรือมอบอำนาจให้ผู้อื่นปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งผู้บริหารต้องใช้ความรู้และทักษะต่าง ๆ ในการนำทีมงานไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายทางการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ (Debevoise, 1984) นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการยังได้นำแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) มาใช้ในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างรวดเร็ว การเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเน้นการรวมกลุ่มบุคคลที่มีเป้าหมายร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู ลดความโดดเดี่ยว และเพิ่มความผูกพันและกระตือรือร้นในการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา (อริสรา จันทรมงคลชัย และ สมคิด สุกุลสถาปัตย์, 2566)

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อให้การศึกษามีคุณภาพและบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด ผู้บริหารต้องมีความชำนาญในการจัดการเปลี่ยนแปลงและการบริหารงานวิชาการ ซึ่งถือเป็นหัวใจหลักของการพัฒนาสถานศึกษา อีกทั้งการจัดการศึกษายังเปิดโอกาสให้บุคคลได้เรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งในระบบ นอก ระบบ และตามอัธยาศัย เพื่อให้การศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานสากล ผลงานด้านวิชาการและการสนับสนุนการ

สอนของครูจึงเป็นสิ่งสำคัญ ภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการให้สถานศึกษาเป็นอิสระ คล่องตัว และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น ซึ่งผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำและสามารถนำนวัตกรรมมาใช้ในการบริหาร จะมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและผลักดันการปฏิรูปการศึกษาให้ก้าวหน้าและประสบความสำเร็จ

ผู้บริหารสถานศึกษายังมีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยการนำความรู้และทักษะต่าง ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ผ่านกระบวนการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจในการจัดการศึกษา (ซัมซีเยห์ เมาลิติน, 2564) นอกจากนี้ ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความสามารถในการปฏิบัติและพัฒนางานด้านวิชาการ การวางแผน การพัฒนาและการใช้หลักสูตร การนิเทศการศึกษา กำหนดเป้าหมาย และสนับสนุนครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการสร้างความร่วมมือกับทุกฝ่าย จนกระทั่งบรรลุเป้าหมายของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (จุฑาทิพย์ ชัยบัณฑิต, 2560)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 เป็นองค์กรทางการศึกษาภายใต้การกำกับของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่หลักในการส่งเสริม สนับสนุน และบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอกุมภวาปี อำเภอศรีธาตุ อำเภอวังสามหมอ อำเภอโนนสะอาด อำเภอหนองแสง และอำเภอประจักษ์ศิลปาคม โดยมีสถานศึกษาในความรับผิดชอบจำนวน 193 แห่ง วิสัยทัศน์ขององค์กรคือ การบริหารจัดการอย่างเป็นเลิศ สถานศึกษามีมาตรฐาน และนักเรียนมีคุณภาพเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับสังคมอนาคตที่ยั่งยืน ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2 เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การศึกษาครั้งนี้ยังมีประโยชน์สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฯ ในการนำผลไปเป็นแนวทางการนิเทศ กำกับ และติดตามการบริหารสถานศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิผลด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

การทบทวนวรรณกรรม

ภาวะผู้นำทางวิชาการหมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงออกเพื่อจูงใจครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ร่วมมือกันปฏิบัติงานวิชาการที่ได้รับมอบหมาย โดยให้ความสำคัญกับกิจกรรมการเรียนการสอน และการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (ธนิต รัตนศักดิ์ตา, 2565)

เกตุสุตา กิ่งการจร (2560) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาดังกล่าว โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน รองลงมาคือ ด้านการนิเทศและประเมินผลการสอน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดให้มีสิ่งเสริมสภาพการเรียนรู้ และ 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นในด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนและด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ฐิตาพร ดันเจริญรัตน์ (2563) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ รองลงมาคือ การประสานงานด้านการใช้หลักสูตรและการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน 2) ทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การบริหารห้องเรียน รองลงมาคือ การพัฒนาวิชาชีพและความร่วมมือ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ความเป็นสากล 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน

กรรณิการ์ วีระวงศ์ (2564) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนต่อการเรียนรู้ รองลงมาคือ การจัดการเรียนการสอน และการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ของโรงเรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การกำกับติดตามและการใช้ข้อมูลย้อนกลับในกระบวนการเรียนการสอน 2) การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร พบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีความแตกต่างในเพศ วุฒิการศึกษา สถานภาพการปฏิบัติงาน และประสบการณ์การทำงาน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปวีณา บุทธิจักร (2564) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก 2) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ในส่วนของประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวม ไม่มีความแตกต่างกัน 3) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าโดยรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษา การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ตามแนวคิดของ Davis and Thomas (1989)

ตัวแปรอิสระ

1. ตำแหน่ง

- 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา
- 1.2 ครูผู้สอน

2. ประสบการณ์ทำงาน

- 2.1 น้อยกว่า 5 ปี
- 2.2 ระหว่าง 5-10 ปี
- 2.3 มากกว่า 10 ปี

3 ขนาดของสถานศึกษา

- 3.1 ขนาดเล็ก
- 3.2 ขนาดกลาง
- 3.3 ขนาดใหญ่

ตัวแปรตาม

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่

- 1) การเพิ่มความตระหนักในการประชุมโรงเรียนและมีความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง
- 2) มีความกระตือรือร้นในการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงโรงเรียน
- 3) การให้แรงจูงใจและรางวัลกับบุคคลหรือกลุ่มที่ทำงานด้านวิชาการ
- 4) การตรวจสอบความก้าวหน้าด้านวิชาการ
- 5) การใช้ทรัพยากรและบุคลากรอย่างสร้างสรรค์
- 6) การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้น่าอยู่เป็นระเบียบและมีความปลอดภัย
- 7) การตรวจสอบการปฏิบัติการสอนของครู
- 8) การสังเกตการสอนของครูและการให้ข้อมูลย้อนกลับ

2. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1,626 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 310 คน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) และได้โดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การวิจัยเพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ครั้งนี้ผู้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open ended)

2.2 เครื่องมือที่ใช้แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 7 คน โดยใช้คุณสมบัติเป็นผู้บริหารที่มีผลงานดีเด่น เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 เป็นแบบสอบถามสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

3.1.2 ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2556)

3.1.3 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยสังเคราะห์จากนิยามศัพท์เฉพาะที่ผู้วิจัยตั้งขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

3.1.4 นำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

3.1.5 คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 40 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่เหมาะสม มีค่าเท่ากับ 0.86

3.1.6 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

3.2 เครื่องมือที่เป็นแบบสัมภาษณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 นำส่งอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบคุณภาพตามความเหมาะสม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การวิจัยเพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ใช้การเก็บรวบรวมโดยแบบสัมภาษณ์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1.1 ขอนหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

4.1.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4.1.3 ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 310 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4.2 เครื่องมือที่ใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผู้วิจัยออกหนังสือขออนุญาตการเก็บรวบรวมข้อมูลนัดหมายวันและเวลาสัมภาษณ์ ใช้เวลาสัมภาษณ์ประมาณ 10-15 นาที

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิจัยเพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

5.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

5.1.2 วิเคราะห์ทักษะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

5.1.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยใช้ค่า t - test (Independent samples)

5.1.4 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้ F-test (One way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffe')

5.1.5 วิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์วิเคราะห์ความถี่ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพสรุปเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 จากการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ผลการวิจัยและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่ง ระดับการศึกษา และขนาดของสถานศึกษา ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	ความถี่	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
ผู้บริหารสถานศึกษา	155	50
ครูผู้สอน	155	50
รวม	310	100
ประสบการณ์ทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	65	21
ระหว่าง 5-10 ปี	90	29
มากกว่า 10 ปี	155	50
รวม	310	100
ขนาดของสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก	89	29
ขนาดกลาง	153	49
ขนาดใหญ่	68	22
รวม	310	100

จากข้อมูลในตารางที่ 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 155 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และครูผู้สอน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 50 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 21 ผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 5-10 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 29 และผู้ที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ทั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 29 ขนาดกลาง จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 49 และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 22

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้น่าอยู่เป็นระเบียบและมีความปลอดภัย	4.11	0.36	มาก	1
2	ด้านการให้แรงจูงใจและรางวัลกับบุคคลหรือกลุ่มที่ทำงานด้านวิชาการ	4.10	0.34	มาก	2
3	ด้านการเพิ่มความตระหนักในการประชุมโรงเรียนและมีความคาดหวังใน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง	4.08	0.39	มาก	3
4	ด้านมีความกระตือรือร้นในการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงโรงเรียน	4.05	0.34	มาก	4
5	ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าด้านวิชาการ	4.02	0.38	มาก	5
6	ด้านการใช้ทรัพยากรและบุคลากรอย่างสร้างสรรค์	4.01	0.33	มาก	6
7	ด้านการตรวจสอบการปฏิบัติการสอนของครู	4.00	0.38	มาก	7
8	ด้านการสังเกตการสอนของครูและการให้ข้อมูลย้อนกลับ	3.98	0.39	มาก	8
ภาพรวม		4.04	0.21	มาก	

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.04, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.21) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้น่าอยู่ เป็นระเบียบ และมีความปลอดภัย (ค่าเฉลี่ย = 4.11, S.D. = 0.36) รองลงมาคือ ด้านการให้แรงจูงใจและรางวัลกับบุคคลหรือกลุ่มที่ทำงานด้านวิชาการ (ค่าเฉลี่ย = 4.10, S.D. = 0.34) และด้านการเพิ่มความตระหนักในการประชุมโรงเรียนและความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (ค่าเฉลี่ย = 4.08, S.D. = 0.39) ตามลำดับ

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ ด้านการใช้กลยุทธ์ในการปรับปรุงโรงเรียน (ค่าเฉลี่ย = 4.05, S.D. = 0.34) ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าทางวิชาการ (ค่าเฉลี่ย = 4.02, S.D. = 0.38) ด้านการใช้ทรัพยากรและบุคลากรอย่างสร้างสรรค์ (ค่าเฉลี่ย = 4.01, S.D. = 0.33) และด้านการตรวจสอบการปฏิบัติการสอนของครู (ค่าเฉลี่ย = 4.00, S.D. = 0.38) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการสังเกตการสอนของครูและการให้ข้อมูลย้อนกลับ (ค่าเฉลี่ย = 3.98, S.D. = 0.39)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูผู้สอน		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการเพิ่มความตระหนักในการประชุมโรงเรียนและมีความคาดหวังใน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง	4.05	0.37	4.11	0.41	1.307	.192
2	ด้านมีความกระตือรือร้นในการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงโรงเรียน	4.07	0.34	4.03	0.35	.954	.341
3	ด้านการให้แรงจูงใจและรางวัลกับบุคคลหรือกลุ่มที่ทำงานด้านวิชาการ	4.09	0.31	4.11	0.37	.604	.546
4	ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าด้านวิชาการ	4.02	0.34	4.01	0.41	.361	.718
5	ด้านการใช้ทรัพยากรและบุคลากรอย่างสร้างสรรค์	4.07	0.32	3.95	0.33	3.131*	.002
6	ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้น่าอยู่เป็นระเบียบและมีความปลอดภัย	4.13	0.34	4.02	0.38	1.157	.248
7	ด้านการตรวจสอบการปฏิบัติการสอนของครู	4.00	0.40	4.00	0.35	.181	.856
8	ด้านการสังเกตการสอนของครูและการให้ข้อมูลย้อนกลับ	3.94	0.39	4.03	0.39	1.969*	.050
ภาพรวม		4.05	0.22	4.04	0.21	.214	.831

*p < .05

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการใช้ทรัพยากรและบุคลากรอย่างสร้างสรรค์ และด้านการสังเกตการสอนของครูและการให้ข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งแสดงว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีมุมมองที่แตกต่างกันในสองด้านนี้

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
ด้านการเพิ่มความตระหนักในการประชุมโรงเรียนและมีความคาดหวังใน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง	ระหว่างกลุ่ม	.570	2	.285	1.870	.156
	ภายในกลุ่ม	46.781	307	.152		
	รวม	47.351	309			
ด้านมีความกระตือรือร้นในการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.331	2	.165	1.391	.250
	ภายในกลุ่ม	36.500	307	.119		
	รวม	36.831	309			
ด้านการให้แรงจูงใจและรางวัลกับบุคคลหรือกลุ่มที่ทำงานด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	.055	2	.027	.239	.788
	ภายในกลุ่ม	35.285	307	.115		
	รวม	35.340	309			
ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	1.095	2	.548	3.931*	.021
	ภายในกลุ่ม	42.762	307	.139		
	รวม	43.858	309			
ด้านการใช้ทรัพยากรและบุคลากรอย่างสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	1.046	2	.523	4.888*	.008
	ภายในกลุ่ม	32.833	307	.107		
	รวม	33.878	309			
ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้น่าอยู่เป็นระเบียบและมีความปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	.210	2	.105	.794	.453
	ภายในกลุ่ม	40.617	307	.132		
	รวม	40.827	309			
ด้านการตรวจสอบการปฏิบัติการสอนของครู	ระหว่างกลุ่ม	.056	2	.028	.196	.822
	ภายในกลุ่ม	43.536	307	.142		
	รวม	43.592	309			
ด้านการสังเกตการสอนของครูและการให้ข้อมูลย้อนกลับ	ระหว่างกลุ่ม	.860	2	.430	2.889	.057
	ภายในกลุ่ม	45.725	307	.149		
	รวม	46.586	309			
ภาพรวม	รวม	.006	2	.003	.066	.937
	ภายในกลุ่ม	13.928	307	.045		
	รวม	13.934	309			

*p < .05

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่าโดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าทางวิชาการ และด้านการใช้ทรัพยากรและบุคลากรอย่างสร้างสรรค์ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งบ่งชี้ว่าประสบการณ์การทำงานมีผลต่อมุมมองในสองด้านนี้ของผู้บริหาร

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
ด้านการเพิ่มความตระหนักในการประชุมโรงเรียนและมีความคาดหวังใน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง	ระหว่างกลุ่ม	.741	2	.371	2.442	.089
	ภายในกลุ่ม	46.609	307	.152		
	รวม	47.351	309			
ด้านมีความกระตือรือร้นในการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.057	2	.028	.237	.789
	ภายในกลุ่ม	36.774	307	.120		
	รวม	36.831	309			
ด้านการให้แรงจูงใจและรางวัลกับบุคคลหรือกลุ่มที่ทำงานด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	.180	2	.090	.784	.457
	ภายในกลุ่ม	35.160	307	.115		
	รวม	35.340	309			
ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	.277	2	.139	.977	.378
	ภายในกลุ่ม	43.580	307	.142		
	รวม	43.858	309			
ด้านการใช้ทรัพยากรและบุคลากรอย่างสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	1.661	2	.831	7.914*	.000
	ภายในกลุ่ม	32.217	307	.105		
	รวม	33.878	309			
ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้น่าอยู่เป็นระเบียบและมีความปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	.098	2	.049	.369	.692
	ภายในกลุ่ม	40.729	307	.133		
	รวม	40.827	309			
	ระหว่างกลุ่ม	.100	2	.050	.355	.702

รายการ	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p- value
ด้านการตรวจสอบการปฏิบัติการ สอนของครู	ภายในกลุ่ม	43.491	307	.142		
	รวม	43.592	309			
ด้านการสังเกตการสอนของครูและ การให้ข้อมูลย้อนกลับ	ระหว่างกลุ่ม	1.482	2	.741	5.043*	.007
	ภายในกลุ่ม	45.104	307	.147		
	รวม	46.586	309			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	.011	2	.005	.117	.889
	ภายในกลุ่ม	13.923	307	.045		
	รวม	13.934	309			

*p < .05

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการใช้ทรัพยากรและบุคลากรอย่างสร้างสรรค์ และด้านการสังเกตการสอนของครูและการให้ข้อมูลย้อนกลับ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งหมายความว่าขนาดของสถานศึกษามีผลต่อมุมมองในสองด้านนี้ของผู้บริหาร

3. แนวทางในการส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

แนวทางในการส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ประกอบด้วย 8 ด้านหลัก ดังนี้:

1. การเพิ่มความตระหนักในการประชุมโรงเรียนและคาดหวังผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง: ผู้บริหารควรจัดการประชุมที่มีโครงสร้างและเป้าหมายที่ชัดเจน พร้อมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการวางแผนและตัดสินใจเพื่อให้เกิดความร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความกระตือรือร้นในการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงโรงเรียน: ผู้บริหารต้องมุ่งมั่นสร้างสรรค์และปรับปรุงนวัตกรรมทางการศึกษา โดยศึกษาความต้องการและความท้าทายของโรงเรียนอย่างลึกซึ้งเพื่อพัฒนากลยุทธ์ที่เหมาะสม

3. การให้แรงจูงใจและรางวัล: ผู้บริหารควรสร้างระบบการยอมรับและตอบแทนที่ชัดเจนและเป็นธรรม เพื่อกระตุ้นให้บุคคลหรือกลุ่มที่ทำงานด้านวิชาการมีแรงจูงใจในการทำงาน

4. การตรวจสอบความก้าวหน้าด้านวิชาการ: ควรมีการประเมินผลที่เป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งรวมถึง การติดตาม การวัดผล และการวิเคราะห์ข้อมูลด้านวิชาการอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
5. การใช้ทรัพยากรและบุคลากรอย่างสร้างสรรค์: ผู้บริหารต้องวางแผนและจัดสรรทรัพยากรทั้งมนุษย์ และวัสดุอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการทำงานในโรงเรียน
6. การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้น่าอยู่เป็นระเบียบและปลอดภัย: ผู้บริหารควรสร้าง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมถึงสุขภาพจิตที่ดีของนักเรียนและบุคลากร
7. การตรวจสอบการปฏิบัติการสอนของครู: ผู้บริหารควรมีส่วนร่วมในการสังเกต ประเมิน และสนับสนุน ครูอย่างใกล้ชิด เพื่อพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
8. การสังเกตการสอนและการให้ข้อมูลย้อนกลับ: ผู้บริหารควรจัดทำระบบการสังเกตการณ์ที่มีระเบียบ และเป็นธรรม พร้อมให้ข้อมูลย้อนกลับที่ช่วยสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับเป้าหมายการสอนและการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาต่อเนื่อง

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด คือ การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้น่าอยู่ เป็นระเบียบ และมีความปลอดภัย รองลงมาคือ การให้ แรงจูงใจและรางวัลกับบุคคลหรือกลุ่มที่ทำงานด้านวิชาการ และ การเพิ่มความตระหนักในการประชุมโรงเรียน พร้อมกับคาดหวังผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง ตามลำดับ ด้านอื่น ๆ เช่น ความกระตือรือร้นในการใช้ กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงโรงเรียน และ การตรวจสอบความก้าวหน้าด้านวิชาการ ก็มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงเช่นกัน ด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การสังเกตการสอนของครูและการให้ข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งอาจแสดงถึงความจำเป็นในการ พัฒนาเพิ่มเติมในส่วนนี้

การให้ความสำคัญกับการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่เป็นระเบียบและปลอดภัยนั้นเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ สำคัญสำหรับการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนและการพัฒนาของบุคลากร นอกจากนี้ การให้แรงจูงใจและ รางวัลเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างสมรรถนะและความกระตือรือร้นในการทำงาน ส่วนด้านการสังเกตการ สอนและการให้ข้อมูลย้อนกลับนั้นยังมีความต้องการพัฒนาเพิ่มเติม เพื่อให้กระบวนการสังเกตและการให้ ข้อเสนอแนะสามารถส่งเสริมพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ และผู้บริหารสามารถมองเห็นแนวทาง พัฒนาอย่างชัดเจน

ทั้งนี้ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานของ ธนิต รัตนศักดิ์ดา (2565) ซึ่งได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การนิเทศการสอน รองลงมาคือ การประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน และการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ซึ่งสะท้อนถึงความสำคัญของการนิเทศและการติดตามความก้าวหน้าในการพัฒนาคุณภาพการศึกษอย่างต่อเนื่อง

2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2

2.1 จากการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2 เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากทักษะการบริหารและภาวะผู้นำทางวิชาการในแต่ละตำแหน่งมีลักษณะที่ครอบคลุมทักษะและคุณลักษณะหลายด้านที่คล้ายคลึงกัน ส่งผลให้ไม่พบความแตกต่างที่ชัดเจนในทักษะและการปฏิบัติที่แตกต่างกันไปตามตำแหน่ง ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานของ สรรเพชญ ไตรรงค์ (2564) ที่ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ซึ่งพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการเมื่อจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารนั้น โดยรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ สะท้อนให้เห็นว่าไม่ว่าจะดำรงตำแหน่งใด ผู้บริหารมีความสามารถและทักษะในการบริหารจัดการงานวิชาการที่คล้ายคลึงกัน

2.2 จากการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะประสบการณ์ทำงานไม่ได้สะท้อนความแตกต่างที่ชัดเจนในด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ระดับประสบการณ์ที่ต่างกันอาจไม่ได้ส่งผลต่อทักษะหรือการปฏิบัติงานในการบริหารสถานศึกษาอย่างเด่นชัด ซึ่งอาจเกิดจากการที่ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในระดับต่าง ๆ ได้รับการพัฒนาและฝึกฝนทักษะทางด้านการบริหารและภาวะผู้นำอย่างคล้ายคลึงกัน ทำให้ไม่มีความแตกต่างที่ชัดเจนระหว่างกลุ่มผู้บริหารในระดับประสบการณ์ที่ต่างกัน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานของ ชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564) ที่ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการเมื่อจำแนกตามสถานภาพและอำเภอที่โรงเรียนตั้งอยู่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียน พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าประสบการณ์ทำงานไม่ได้ส่งผลอย่างชัดเจนต่อภาวะผู้นำทางวิชาการ

2.3 จากการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2 เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่าทั้งโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ อาจเป็นเพราะว่าภาวะผู้นำทางวิชาการหรือทักษะในการบริหารของผู้บริหารมี

ความคล้ายคลึงกันในทุกขนาดของสถานศึกษา เนื่องจากการพัฒนาทักษะและการนำทางที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกัน ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน ส่งผลให้ไม่มีความแตกต่างที่ชัดเจนเมื่อวิเคราะห์ตามขนาดของโรงเรียน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานของ ธนิต รัตนศักดิ์ดา (2565) ที่ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ซึ่งพบว่า โดยรวมแล้วภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการจัดหลักสูตรและการสอน ครูระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดกลางมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ครูระหว่างโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบางด้านอาจมีความแตกต่างตามขนาดของโรงเรียน อย่างไรก็ตาม ในภาพรวมไม่พบความแตกต่างที่สำคัญ.

3. แนวทางในการส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 มีรายละเอียดดังนี้:

3.1 ด้านการเพิ่มความตระหนักในการประชุมโรงเรียนและมีความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง ผู้บริหารควรจัดประชุมที่มีโครงสร้างและเป้าหมายชัดเจน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการวางแผนและตัดสินใจ โดยใช้ข้อมูลและหลักฐานที่ชัดเจนในการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ และกำหนดเป้าหมายที่ท้าทายแต่เป็นไปได้

3.2 ด้านความกระตือรือร้นในการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงโรงเรียน ผู้บริหารควรมุ่งเน้นการสร้างและปรับปรุงนวัตกรรมทางการศึกษา ด้วยการทำความเข้าใจความต้องการและความท้าทายของโรงเรียน รวมถึงการเปิดรับและนำเสนอกลยุทธ์ใหม่ ๆ ที่มีข้อมูลและหลักฐานสนับสนุน

3.3 ด้านการให้แรงจูงใจและรางวัลกับบุคคลหรือกลุ่มที่ทำงานด้านวิชาการ ผู้บริหารควรสร้างระบบการยอมรับและตอบแทนที่ชัดเจนและเป็นธรรม โดยรวมถึงการให้การยกย่อง สนับสนุนทางวิชาการ โอกาสในการพัฒนาอาชีพ และรางวัลที่เหมาะสมกับความสำเร็จด้านการเรียนรู้

3.4 ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าด้านวิชาการ ควรจัดทำระบบการประเมินที่เป็นระบบและต่อเนื่อง รวมถึงการติดตามและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทำความเข้าใจแนวโน้ม จุดแข็ง จุดอ่อน และวางแผนพัฒนากลยุทธ์ที่เหมาะสม

3.5 ด้านการใช้ทรัพยากรและบุคลากรอย่างสร้างสรรค์ ผู้บริหารควรวางแผนและจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การพัฒนาอาชีพ และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

3.6 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้น่าอยู่เป็นระเบียบและปลอดภัย ควรสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และสุขภาพจิตที่ดีของนักเรียนและบุคลากร รวมถึงการปรับปรุงสถานที่และการจัดทำแผนความปลอดภัย

3.7 ด้านการตรวจสอบการปฏิบัติการสอนของครูผู้บริหารควรสังเกต ประเมิน และสนับสนุนการพัฒนาการสอนของครูอย่างใกล้ชิด ผ่านการประชุมติดตามและให้ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์

3.8 ด้านการสังเกตการสอนของครูและการให้ข้อมูลย้อนกลับควรจัดระบบการสังเกตการณ์ที่เป็นธรรม และให้ข้อมูลย้อนกลับที่สร้างสรรค์และชัดเจน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทักษะการสอนและวิธีการสอนที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ.

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง การศึกษาวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อให้บุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษาได้มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ให้มากขึ้นดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการเพิ่มความตระหนักในการประชุมโรงเรียนและคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สูงจัดการประชุมที่มีเป้าหมายชัดเจนและสร้างกระบวนการที่ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและการประเมินผล ส่งเสริมการใช้ข้อมูลและหลักฐานในการตัดสินใจและวางแผนการดำเนินงาน

1.2 ด้านความกระตือรือร้นในการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงโรงเรียนส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงที่มีข้อมูลและหลักฐานสนับสนุน สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องในโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและครู

1.3 ด้านการให้แรงจูงใจและรางวัลกับบุคคลหรือกลุ่มที่ทำงานด้านวิชาการสร้างระบบการยอมรับและการตอบแทนที่เป็นระบบและเป็นธรรม โดยให้การยกย่องและรางวัลที่เหมาะสมกับความสำเร็จทางวิชาการ เพื่อกระตุ้นการทำงานที่มีคุณภาพ

1.4 ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าทางวิชาการจัดทำระบบการประเมินผลที่ต่อเนื่องและเป็นระบบ ใช้ข้อมูลจากการประเมินเพื่อนำมาวางแผนและกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 ด้านการใช้ทรัพยากรและบุคลากรอย่างสร้างสรรค์จัดสรรทรัพยากรและบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสนับสนุนการพัฒนาอาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของบุคลากร เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.6 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้น่าอยู่เป็นระเบียบและปลอดภัยปรับปรุงสถานที่และอุปกรณ์การเรียนการสอน รักษาความสะอาดและการบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงสร้างพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมทั้งทางวิชาการและสังคม

1.7 ด้านการตรวจสอบการปฏิบัติการสอนของครูจัดทำระบบการสังเกตการณ์การสอนที่เป็นระเบียบและยุติธรรม พร้อมให้ข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และเป็นรูปธรรม เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทักษะการสอนของครู

1.8 ด้านการสังเกตการสอนของครูและการให้ข้อมูลย้อนกลับสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการสื่อสารและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยให้ข้อมูลย้อนกลับที่สร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาการสอนของครูและการเรียนรู้ของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การนำภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาควรใช้แนวทางภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐาน โดยเน้นการสนับสนุนการสอน การวางแผน และการพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา

2.2 การสำรวจและระบุปัจจัยใหม่ที่มีผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการ ควรมีการสำรวจปัจจัยใหม่ ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร เช่น เทคโนโลยีการเรียนการสอนใหม่ ๆ การเปลี่ยนแปลงในนโยบายการศึกษา หรือผลกระทบจากสถานการณ์ทางสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจช่วยให้การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสามารถตอบสนองต่อความต้องการที่เกิดขึ้นใหม่ได้ดียิ่งขึ้น

2.3 การศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมหรือขัดขวางภาวะผู้นำทางวิชาการ ควรมีการวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เช่น การเปรียบเทียบระหว่างสถานศึกษาที่มีผลการดำเนินงานที่แตกต่างกัน และการวิเคราะห์ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีผลกระทบต่อผลลัพธ์ของสถานศึกษาอย่างไร โดยเฉพาะในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการพัฒนาวิชาชีพของครู

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ วีระวงศ์. (2564). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- เกตุสุตา กิ่งการจร. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- จุฑาทิพย์ ชัยบัณฑิต. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 16. วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
- ชลนิชา ศิลาพงษ์. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- ซั่มซียะห์ เมาลีดิน. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1*. สารนิพนธ์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ฐิตาพร ตันเจริญรัตน์. (2563). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8*. วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธนิต รัตนศักดิ์ดา และคณะ. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2*. วารสารบริหารการศึกษา มศว, 19(36), 80-90.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปวีณา บุญธิจักร. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21*. วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สรพรเพชญ์ ไตรรงค์. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1*. ปริญญานิพนธ์สาขาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- อริสรา จันทรมงคลชัย และสมคิด สุกุลสถาปัตย์. (2566). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครสมุทรสงคราม*. วารสารนิสิตวัง, 25(2), 43-53.
- Davis, G.A., & Thomas, M.A. (1989). *Effective Schools and Effective Teachers*. Boston : Allyn and Bacon.
- DeBevoise, W. (1984). Synthesis of Research on the Principal as Instructional Leader. *Educational Leadership*, 41(5), 14-20.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.

